

**МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
INTERNATIONAL SCIENTIFIC-PRACTICAL CONFERENCE**

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЕКОНОМІКИ, ФІНАНСІВ,
МЕНЕДЖМЕНТУ ТА ПРАВА В СУЧАСНИХ УМОВАХ**

**CURRENT ISSUES OF ECONOMICS, FINANCE,
MANAGEMENT AND LAW IN MODERN CONDITIONS**

**Збірник тез доповідей
Book of abstracts**

**Частина 4
Part 4**

**2 квітня 2018 р.
April 2, 2018**

**м. Полтава, Україна
Poltava, Ukraine**

**МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
КОНФЕРЕНЦІЯ
INTERNATIONAL SCIENTIFIC-PRACTICAL
CONFERENCE**

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЕКОНОМІКИ,
ФІНАНСІВ, МЕНЕДЖМЕНТУ ТА ПРАВА
В СУЧАСНИХ УМОВАХ**

**CURRENT ISSUES OF ECONOMICS,
FINANCE, MANAGEMENT AND LAW
IN MODERN CONDITIONS**

**Збірник тез доповідей
Book of abstracts**

**Частина 4
Part 4**

**2 квітня 2018 р.
April 2, 2018**

**м. Полтава, Україна
Poltava, Ukraine**

УДК 33
ББК 65

Актуальні питання економіки, фінансів, менеджменту та права в сучасних умовах:
збірник тез доповідей Міжнародної науково-практичної конференції (Полтава, 2 квітня
2018 р.): у 5 ч. – Полтава: ЦФЕНД, 2018. – Ч. 4. – 59 с.

У збірнику тез доповідей представлено матеріали учасників Міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні питання економіки, фінансів, менеджменту та права в сучасних умовах» з:

Белорусский національний технічний університет
Відокремлений структурний підрозділ Агротехнічний коледж Уманського національного університету садівництва
Вінницький національний аграрний університет
Вінницький технічний коледж
ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»
Горійський державний університет
Гродненський державний університет ім. Я. Купалы
ДВНЗ «Донецький національний технічний університет»
ДВНЗ «Київський національний економічний університет ім. Вадима Гетьмана»
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»
ДВНЗ «Університет банківської справи»
Дніпровський державний аграрно-економічний університет
Дніпровський національний університет ім. Олеся Гончара
Донецький національний університет ім. Василя Стуса
ДУ «Інститут регіональних досліджень ім. М. І. Долішнього НАН України»
Житомирський національний агроекологічний університет
Запорізький національний університет
Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу
Інститут проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України
Карпатська філія ДП «Український державний центр радіочастот»
Київський кооперативний інститут бізнесу і права
Київський національний університет ім. Тараса Шевченка
Київський національний університет технології та дизайну
Коледж Чернівецького національного університету ім. Юрія Федьковича
Лозівська філія Харківського державного автомобільно-дорожнього коледжу
Луганський національний університет ім. Тараса Шевченка
Львівський національний університет ім. Івана Франка
Львівський торговельно-економічний університет
Миколаївський національний університет ім. В. О. Сухомлинського
Науково-дослідний інститут праці і зайнятості населення Міністерства соціальної політики України та
Національної академії наук України
Науково-дослідний центр індустріальних проблем розвитку Національної академії наук України
Національна академія Служби безпеки України
Національний авіаційний університет
Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «ХАІ»
Національний інститут стратегічних досліджень
Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»
Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут ім. Ігоря Сікорського»
Національний університет «Львівська політехніка»
Національний університет «Одеська Морська Академія»
Національний університет водного господарства та природокористування
Національний університет оборони України ім. Івана Черняховського
ННЦ «Інститут аграрної економіки»
Одеська державна академія будівництва та архітектури
Одеська національна академія харчових технологій
Одеський державний аграрний університет
Одеський національний економічний університет
Одеський національний політехнічний університет

**ПВНЗ «Міжнародний університет фінансів»
Полтавський юридичний коледж Національного юридичного університету ім. Ярослава Мудрого
Сумський державний університет
Сумський національний аграрний університет
Тернопільський інститут соціальних та інформаційних технологій
Тернопільський національний економічний університет
Українська академія друкарства
Уманський державний педагогічний університет ім. Павла Тичини
Уманський національний університет садівництва
Університет державної фіскальної служби України
Університет митної справи та фінансів
УО «Барановичский государственный университет»
Харківський національний економічний університет ім. Семена Кузнеця
Харківський національний університет ім. В. Н. Каразіна
Харківський національний університет міського господарства ім. О. М. Бекетова
Херсонський національний технічний університет
Хмельницький університет управління та права
Черкаський державний бізнес коледж
Чернівецький національний університет ім. Юрія Федьковича
Чернівецький торговельно-економічний інститут Київського національного торговельно-економічного університету
Чернігівський національний технологічний університет**

У збірнику тез доповідей висвітлюються результати наукових досліджень з актуальних питань економіки, фінансів, менеджменту та права.

Тематика конференції охоплює актуальні проблеми: економічної теорії та історії економічної думки; світового господарства і міжнародних економічних відносин; економіки та управління національною економікою; економіки та управління підприємствами; національної безпеки і оборони в умовах кризових явищ; продовольчої безпеки та екологічної політики в сучасному світі; економіки сільського господарства і АПК; економіки торгівлі та послуг; економіки промисловості; розвитку продуктивних сил і регіональної економіки; інновацій та інвестиційної діяльності; демографії, економіки праці, соціальної економіки і політики; туризму та готельно-ресторанної справи; бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту; фінансів, банківської справи, страхування; математичних методів, моделей та інформаційних технологій в економіці; економічної кібернетики; маркетингу; менеджменту; енергетичного менеджменту; логістики та транспорту; публічного управління та адміністрування; загальнотеоретичних питань правознавства; актуальних проблем розвитку цивільних, господарських, екологічних та трудових правовідносин; права інтелектуальної власності та інформаційного право; розвитку адміністративного та митного права в Україні та світі.

Видання розраховане на науковців, викладачів, працівників органів державного управління, студентів вищих навчальних закладів, аспірантів, докторантів, працівників державного сектору економіки та суб'єктів підприємницької діяльності.

Враховуючи специфіку фінансового потенціалу підприємства, вважаємо під фінансовим потенціалом підприємства варто розуміти сукупність можливостей підприємства, які визначаються наявністю і організацією використання фінансових ресурсів та організаційних механізмів, спрямованих на забезпечення економічного розвитку підприємства на перспективу [6, с. 116].

Аналогічний підхід у Хринюк О. С.: «Фінансовий потенціал підприємства – це сукупність наявних і потенційних можливостей підприємства щодо мобілізації та нарощення їхнього обсягу і трансформації їх в інші фактори виробництва у відповідності до потреби з метою досягнення стратегічних та тактичних цілей підприємства» [7].

Толпежніков Р. О. [8, с. 282] вважає, «поняття «фінансовий потенціал» можна ототожнювати із такими параметрами як потенційні фінансові показники (прибутковість, ліквідність, платоспроможність), потенційні інвестиційні можливості ... Процес управління фінансовим потенціалом підприємства є інтегрованим набором управлінських функцій, основним із яких є планування, організація, практичне керівництво та контроль за досягненням результатів з подальшим коригуванням в разі необхідності. Управління фінансовим потенціалом підприємства нерозривно пов'язане з затвердженими стратегічними цілями господарюючого суб'єкта, доступу на ринки капіталу і якістю діючої системи менеджменту».

Тому не слід ототожнювати фінансовий потенціал із фінансовими ресурсами.

На нашу думку, фінансовий потенціал є більш ширшим поняттям і включає в себе не лише фінансові ресурси, але й здатність підприємства до ефективного та раціонального їх використання, наявних і потенційних можливостей нарощення їхнього обсягу з метою досягнення стратегічних цілей шляхом ефективних управлінських рішень підприємства. Тому зростає роль висококваліфікованих фахівців фінансового менеджменту, здатних приймати зважені рішення щодо процесу формування і ефективного використання фінансового потенціалу підприємства з врахуванням змін, що відбуваються в економічному середовищі та впливу факторів зовнішнього та внутрішнього середовища на цей процес.

Список літератури

1. Громова А. Є. Фінансовий потенціал, як основа формування прибутку підприємства / А. Є. Громова // Економіка та управління підприємствами. – 2017. – Вип. 5. – С. 75 – 78.
2. Белінська О. В. Сутність фінансового потенціалу підприємства / О. В. Белінська // Вісник Хмельницького національного університету. – 2012. – № 4. – Т. 3. – С. 267 – 271.
3. Корнійчук Г. В. Характеристика фінансового потенціалу підприємства як економічної категорії / Г. В. Корнійчук // Економіка АПК. – 2016. – № 11. – С. 44 – 48.
4. Галина В. Кучер Фінансовий потенціал як економічна категорія / Галина В. Кучер // Актуальні проблеми економіки. – 2014. – №9(159). – С. 46-52.
5. Громова А. Є. Фінансовий потенціал, як основа формування прибутку підприємства / А. Є. Громова // Економіка та управління підприємствами. – 2017. – Вип. 5. – С. 75 – 78.
6. Левченко Н. М. Фінансовий потенціал підприємства: сутність та підходи до діагностики / Н. М. Левченко // Інвестиції: практика та досвід. – 2012. – № 2. – С. 114 – 117.
7. Хринюк О. С. Сутність фінансового потенціалу підприємства / О. С. Хринюк, В. Л. Бова // Актуальні проблеми економіки та управління. – 2017. – № 11.
8. Толпежніков Р. О. Сутність та методика оцінювання фінансового потенціалу підприємства / Р. О. Толпежніков // Теоретичні і практичні аспекти економіки та інтелектуальної власності. – 2013. – Вип 2. – Том 1. – С. 277 – 282.

УДК 336.71

Вдовенко Л. О.

д. е. н., професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування,
Вінницький національний аграрний університет,

Думбровський В. А.
магістр,

Вінницький національний аграрний університет

БАНКІВСЬКА КРИЗА: СУТНІСТЬ, ПРИЧИНИ ТА ШЛЯХИ ПОДОЛАННЯ

Сьогодні економіка України переживає непрості часи, пов'язані з негативним впливом фінансової кризи, яка не оминула і банківську систему та значною мірою погіршила показники діяльності вітчизняних банківських установ, що позначилось на скороченні

обсягів депозитних та кредитних ресурсів, зниженні фінансової стабільності, ліквідності банківської системи в цілому.

Фінансова стабільність тісно пов'язана з пріоритетним завданням Національного банку з підтримки цінової стабільності. Фінансова система відіграє ключову роль у передаванні монетарних імпульсів до реального сектору економіки, здійснюючи таким чином вагомий внесок у забезпечення стійкого економічного зростання [1].

До проблем в банківській сфері додалися фактори військової агресії, несприятливої зовнішньої кон'юнктури, низької інвестиційної привабливості країни, що разом призвело до кризових наслідків в економіці в цілому.

Каталізатором кризових процесів є негативні явища, що відбуваються в соціально-економічному житті. Сутність кризи до цього часу є однією з актуальних теоретичних проблем. Виділяють наступні ознаки кризи: криза створює ситуацію, за якої величезне значення відіграє своєчасність і невідкладність уживання відповідних заходів; криза вносить невизначеність в оцінку ситуації і вимагає розроблення необхідних альтернатив з їх подолання; знижується контроль над подіями і їх впливом на господарський процес; до мінімуму скорочується час для ухвалення рішення, що викликає стрес і часто розгубленість у керівників підприємства; змінюються внутрішні і зовнішні економічні відносини, підвищується соціальна напруга серед персоналу [2].

Банківська система України впродовж років виявилась найбільш піддатливою до впливу фінансових криз, що дає можливість стверджувати, що в банківській діяльності їх вплив є наслідком особливостей функціонування банківських установ та їх значення в національній економічній системі.

В наукових дослідженнях зустрічаються різні підходи до трактування поняття «банківська криза» (табл. 1).

Таблиця 1

Теоретичні підходи до сутності поняття «банківська криза»

Автор	Трактування поняття
А. Арістова, Г. Мазур [3]	Банківська криза – значна дестабілізація всього банківського сектора або його частини, що проявляється у неспроможності виконувати свої функції внаслідок критичного погіршення фінансових показників, вона може супроводжуватися скороченням кількості банків і застосування державою заходів надзвичайного характеру
О. Береславська [4]	Банківська криза – нездатність банківської системи виконувати свої основні функції акумуляції та мобілізації тимчасово вільних коштів, надання кредитів, проведення розрахункових і платіжних операцій у економіці країни
І. Зарицька [5]	Банківська криза – це глибоке розбалансування банківської системи, що проявляється через неспроможність суб'єктів системи ефективно виконувати свої функції та супроводжується виходом фінансових параметрів економічних процесів
К. Рудий [6]	Банківська криза – це неспроможність банківської системи, яка полягає в нездатності банку виконувати вимоги контакту, який був укладений із вкладниками, у зв'язку з невиконанням обов'язків позичальниками банку, контракту банку або в результаті знецінення банківських активів

Джерело: узагальнено автором

На нашу думку, банківська криза є розбалансуванням банківської системи в цілому, проявляється в неспроможності її ефективно функціонувати та виконувати функції фінансового посередника в перерозподілі капіталу, що потребує відповідних дій регулятора щодо стабілізації ситуації в банківській сфері. До основних ознак банківської кризи слід віднести: поява дефіциту ліквідності та капіталу, стрімке і масштабне погіршення якості банківських активів, неспроможність значної кількості банківських установ і банківської системи здійснювати базові операції.

Вважається, що системною криза стає тоді, коли проблеми окремих банків поширюються на сектор в цілому і вона взаємопов'язана з зовнішніми шоками, падінням цін на активи, зокрема цінні папери та нерухомість, корпоративними дефолтами, відпливом депозитів із банків і капіталу із країни, зростанням вартості запозичень.

У 2014 – 2016 роках в Україні відбулася системна банківська криза. Її супроводжувало очищення сектору: неплатоспроможними визнано 90 банків, на які разом припадало близько третини активів банківської системи до кризи. Частину пов'язаних із кризою витрат було понесено та визнано у 2017 році.

Вартість кризи прийнято оцінювати за прямими втратами держави на стримування та подолання наслідків кризи.

Банківська криза в Україні призвела до низки суспільних втрат. Найбільші серед них – прямі витрати держави на реструктуризацію банківського сектору. Кошти пішли на докапіталізацію ПриватБанку та інших державних банків, також було втрачено значні обсяги кредитів рефінансування, отриманих банками від НБУ. У порівнянні з банківськими кризами в інших країнах прямі фіскальні витрати України на подолання наслідків кризи є помірними, однак загальна вартість кризи, з урахуванням прямих втрат приватного сектору – близько 38 % ВВП [1].

Проаналізувавши тенденції розвитку банківських криз у різних країнах науковці визначають, що кризові явища в банківській сфері обумовленні суттєвим уповільненням темпів економічного зростання, девальвацією національної валюти та зростанням відсоткових ставок. Така закономірність є результатом неузгоджених дій держави; погіршення платоспроможності позичальників; недосконалість державного регулювання банківської системи, а саме непродумана політика ліцензування банків при слабкому нагляді, невисокій кваліфікації менеджменту [7].

Враховуючи сучасний стан банківської системи та проблемні тенденції які мають місце впродовж останніх років, Національному банку України необхідно скористатися досвідом успішних країн та провести заходи щодо подолання банківської кризи, серед яких пріоритетними є: створення якісної правової бази регулювання банківської діяльності; скорочення персоналу та кількості відділень державних банків; фундаментальна оцінка роботи банків на перспективу життєздатності задля реальної оцінки ситуації та прийняття ефективних рішень; врегулювання валютного курсу.

Список літератури

1. Звіт про фінансову стабільність червень 2017 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://bank.gov.ua/docscatalog/document?id=50604896>.
2. Коваленко В. В. Розвиток банківської системи в умовах формування нової архітектури фінансового ринку: монографія / За ред. В. В. Коваленко. – Одеса: Видавництво «Атлант», 2012. – 765 с.
3. Арістова А. Інструментарій державного антикризового управління в банківському секторі / А. Арістова, Г. Мазур // Вісник КНТЕУ. – 2010. – № 2. – С. 88 – 102.
4. Береславська О. І. Сучасні банківські кризи: причини та ймовірність повторення / О. І. Береславська // Науковий вісник Національного університету ДПС України (економіка, право). Серія «Фінанси, грошовий обіг і кредит». – 2013. – № 3 (62). – С. 78 – 84.
5. Зарицька І. Передумови та особливості прояву сучасної світової банківської кризи / І. Зарицька // Вісник НБУ. – 2009. – № 6 (160). – С. 20 – 29.
6. Рудый К. В. Финансовые кризисы: теория, история, политика: монография / К. В. Рудый. – М.: Новое знание, 2003. – 399 с.
7. Манжос С. Б. Дослідження основних елементів розвитку кризи у банку / С. Б. Манжос // Наукові записки Львівського університету бізнесу та права. – 2013. – Вип. 10. – С. 393 – 398.

УДК 368.021

Волошенко С. В.

асистент кафедри фінансів, обліку та банківської справи,
Луганський національний університет ім. Тараса Шевченка

ПРОГНОЗНЕ МОДЕЛЮВАННЯ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ

Ринкові відносини, які багато в чому визначають умови функціонування та розвитку фінансових систем страхових компаній України, потребують ретельної розробки всіх управлінських заходів та побудови логічних і чітких сценаріїв діяльності як у короткостроковому, так і довгостроковому періодах. Водночас динамічність зовнішньої середовища економічних систем різного рівня ієрархії, зростаюча невизначеність економічного стану населення та суб'єктів підприємницької діяльності ускладнюють процес планування, оскільки при розробці плану необхідно враховувати як поточну фінансову ситуацію страхової компанії, так і прогноз на майбутнє.

Прогноз, як можливе бачення майбутніх подій, дозволяє менеджерам компанії визначити основні тенденції поточних змін фінансового стану організації, оскільки будь-яке управлінське рішення являє собою реакцію на прогнозне уявлення про майбутнє керованого

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЕКОНОМІКИ, ФІНАНСІВ,
МЕНЕДЖМЕНТУ ТА ПРАВА В СУЧАСНИХ УМОВАХ**

**Збірник тез доповідей Міжнародної
науково-практичної конференції
частина 4
(2 квітня 2018 р.)**

Українською та англійською мовами

Відповідальна за випуск: Загородний І. Д.
Комп'ютерна верстка: Григоренко Л. О.

Підписано до друку 29.03.2018 р. Формат 60x90/16
Папір офсетний. Друк – ризографія. Умовн. друк. арк. 5,2
Гарнітура Times New Roman.
Наклад 500 примірників. Зам. № 5798

Надруковано у ФОП Гаража М. Ф.
Свідоцтво про державну реєстрацію серія В01 № 414919 від 20.01.2003 р.
36014, м. Полтава, вул. Шведська, 20-Б

Всі права захищені.

Відповідальність за зміст матеріалів несуть автори.

Редакційна колегія може не поділяти думок авторів.

Офіційний сайт: <http://www.economics.in.ua>

